

заінтересований в результаті кримінального провадження. Разом з цим зменшується ефективність прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять досудове розслідування, оскільки прокурор виконує функцію судового контролю, яка є нехарактерною для такого учасника кримінального провадження, як прокурор.

Можна зробити висновки, що внесені зміни суперечать положенням як національного, так й міжнародного законодавства, а й потребують приведення у відповідність до міжнародних стандартів і конституційних положень. В першу чергу внесені зміни не в повній мірі відповідають принципам кримінального процесу, зокрема і тим, що реалізуються під час обрання запобіжних заходів.

Список використаних джерел

1. Конституція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 року, ради Європи // Електронний доступ: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004;
2. Конституція України від 28.06.1996, № 254к/96-ВР // Електронний ресурс: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254_%D0_%BA/96-_%D0_%B2_%D1_%80;
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012, № 4651-VI // Електронний ресурс: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651_17;
4. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Бранніган (Brannigan) и Макбрайд (McBride) против Соединенного Королевства» від 26 травня 1993 року // Електронний ресурс: <http://www.echr.ru/documents/doc/2461460/2461460.htm>

МАЛАХОВА О. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри кримінального процесу

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ ВИЗНАЧІННЯ ДОКАЗІВ НЕДОПУСТИМИМИ

Вимоги кримінального процесуального законодавства до процедури отримання доказів створюють суть інституту допустимості, завдання якого полягає в забезпеченні законного порядку отримання доказу, а саме: одержання його уповноваженим суб'єктом з належного джерела, а також у спосіб та порядок, що передбачені КПК України. Вирішення питання допустимості доказів є гарантією повноти і достовірності доказової інформації, а також є перевіркою дотримання прав і свобод осіб, що залучаються до кримінального провадження, під час збирання доказів.

Порядок визнання судом доказів недопустимими регламентується ст. 89 КПК України. Відповідно до ч. 1 ст. 89 КПК України суд вирішує питання допустимості доказів під час їх оцінки в нарадчій кімнаті під час ухвалення судового рішення. Із зазначеної норми не зовсім зрозуміло, на якому етапі судового розгляду вирішується дане питання: чи під час ухвалення судового рішення по суті кримінального провадження або одразу після виникнення питання допустимості доказів під час його дослідження. Вважасмо, що в кримінальному провадженні України питання щодо недопустимості доказу може вирішуватися як під час дослідження доказу у судовому розгляді, так і під час ухвалення судового рішення по суті кримінального провадження. Який з цих порядків буде застосований при визнанні доказу недопустимим, має залежати від очевидності недопустимості такого доказу, а також від ініціативи учасників судового провадження.

Аналіз ч. 2 ст. 89 КПК України дає можливість зробити висновок, що всі порушення правил допустимості доказів законодавець поділяє на очевидні та неочевидні, проте які з них є очевидними, а які ні — законодавцем не визначено. Лише п. 8 Інформаційного листа Вишого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 жовтня 2012 року «Про деякі питання порядку здійснення судового розгляду в судовому провадженні у першій інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України» роз'яснює які докази мають визнаватися очевидно недопустимими. Отже, очевидно недопустимими доказами є: отримані органом досудового розслідування в непередбаченому процесуальним законом порядку; отримані органом досудового розслідування з порушенням передбаченого процесуальним законом порядку; докази, отримані внаслідок істотного порушення прав та свобод людини (ст. 87 КПК України), за умови підтвердження сторонами кримінального провадження їх очевидної недопустимості.

Зазначимо, що чинний КПК України не визначає детального порядку визнання доказу недопустимим при виявленні його очевидної недопустимості, обмежуючись вказівкою, що у разі встановлення очевидної недопустимості доказу під час судового розгляду суд визнає цей доказ недопустимим, що тягне за собою неможливість дослідження такого доказу або припинення його дослідження в судовому засіданні, якщо таке дослідження було розпочате. При цьому законодавець не вирішує питання щодо можливості суду бути ініціатором визнання доказів недопустимими. У доктрині існують різні точки зору з приводу даного питання. Деякі вчені вказують, що суд може визнавати доказ недопустимим лише при ухваленні судового рішення по суті (Е. Мерінов, О. Литвин, А. Павлішин). Проте у науковій літературі висловлюється думка, що питання про допустимість доказу може вирішуватися одразу після виникнення сумнівів його допустимості за ініціативою суду (В. Кучко, О. Панасюк, В. Тютюнник). Вважаємо, що повноваження суду при

виявленні очевидної недопустимості доказу не можуть обмежуватись ініціативою учасників судового провадження. Під час дослідження доказів у судовому провадженні ініціатива суду щодо визнання доказу недопустимим, на нашу думку, повинна обмежуватися виключно випадками встановлення очевидної недопустимості такого доказу. У інших випадках доказ визнається недопустимим за ініціативою суду лише під час ухвалення судового рішення по суті обвинувачення.

Відповідно до ч. 3 ст. 89 КПК України сторони кримінального провадження, потерпілий, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, мають право під час судового розгляду подавати клопотання про визнання доказів недопустимими, а також наводити заперечення проти визнання доказів недопустимими. Вирішення даного клопотання здійснюється в порядку передбаченому ст. 350 КПК України, тобто воно повинно бути розглянуте та вирішене судом одразу ж після його заявлення. Вважасмо за необхідним передбачити право суду відкласти вирішення такого клопотання до закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами або до ухвалення судового рішення по суті кримінального провадження, якщо учасники судового провадження клопочуть про це з метою надання нових аргументів, які спростовували би твердження про недопустимість такого доказу.

Закріплення належного правового порядку визнання доказу недопустимим посилює гарантії ухвалення законного, обгрунтованого і вмотивованого судового рішення.

СЕРДЮК А. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри кримінального процесу

ЩОДО ПИТАННЯ МІСЦЯ АУДІО-, ВІДЕОКОНТРОЛЮ ОСОБИ ТА АУДІО-, ВІДЕОКОНТРОЛЮ МІСЦЯ У СИСТЕМІ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

З прийняттям нового кримінального процесуального кодексу України 2012 року відбулися значні зміни у побудові системи та функціонуванні кримінального процесу. Були реформовані установлені інститути, шляхом виділення нових суб'єктів, або в цілому розроблені нові інститути; розроблені нові дефініції, які використовуються у кримінальному провадженні; реформована система стадій кримінального провадження.

Одними з таких перетворень є реформування системи слідчих дій, яка поділилася на дві частини: ті що проводяться у гласному порядку, і ті що проводяться в негласному порядку (негласні слідчі (розшукові) дії).